

ЦАРИНАРНИЦА

СВИМ

Предмет: Обавештење о примени Регионалне Конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу или протокола о пореклу којима се предвиђа дијагонална кумулација између уговорних страна ове Конвенције (Обавештење Европске комисије – Службени гласник ЕУ, серија Ц, број 3218 од 16.06.2025. године)

Веза: Дописи Управе царина број:

- 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 27.12.2024. године
- 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 28.03.2025. године
- 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 23.05.2025. године

У вези са горе наведеним дописима Управе царина који се односе на примену ревидираних правила о пореклу Регионалне конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу, као и Одлуке број 2/2024 ПЕМ Заједничког комитета, овим путем вас обавештавамо о следећем:

У сврху примене дијагоналне кумулације порекла између уговорних страна Регионалне конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу ⁽¹⁾, предметне уговорне стране међусобно се обавештавају преко Европске комисије о важећим правилима о пореклу која су договорена с осталим уговорним странама.

Подсећамо да се дијагонална кумулација може применити само ако су уговорне стране у којима се обавља коначна производња и стране коначног одредишта склопиле споразуме о слободној трговини, са свим уговорним странама које учествују у стицању статуса производа с пореклом, тј. свим уговорним странама из којих употребљени материјали потичу. Материјали с пореклом из уговорне стране која са странама у којима се обавља коначна производња и странама коначног одредишта није склопила споразум о слободној трговини сматрају се материјалима без порекла. Посебни примери наведени су у напоменама за појашњење које се односе на пан-евро-медитеранске протоколе о правилима о пореклу.

На основу обавештења које су уговорне стране доставиле Комисији, у приложеним табелама наведено је следеће:

Табела 1. – поједностављени приказ могућности кумулације,

Табела 2. и 3. – датум од којег се дијагонална кумулација примењује.

⁽¹⁾ „Сл. гласник РС – Међународни уговори“, бр. 7/2013

У табели 1. ознаком „С” потврђује се да је између 2 партнера склопљен споразум о слободној трговини који садржи правила о пореклу која допуштају кумулацију на основу правила из 2012⁽²⁾. За дијагоналну кумулацију која обухвата 3 партнера ознака „С” уноси се у сва поља у табели која се укрштају између 3 партнера.

У табели 1. ознаком „R” потврђује се да је између 2 партнера склопљен споразум о слободној трговини који садржи правила о пореклу која допуштају кумулацију на основу правила из 2023⁽³⁾. Ако партнери примењују Прелазних правила о пореклу⁽⁴⁾, у табели 1. додаје се и „Т”. За дијагоналну кумулацију која обухвата 3 партнера ознака „R” уноси се у сва поља у табели која се укрштају између 3 партнера.

У сврху примене прелазних правила уведених Одлуком број 2/2024 ПЕМ Заједничког комитета која се примењују између две уговорне стране, материјали пореклом из једне уговорне стране у складу с правилима из 2012. могу се употребити у кумулацији на основу правила из 2023. применом начела пропустљивости прописаног у самосталном члану, став 2 те Одлуке.

Међутим, постоје нека одступања од дијагоналне кумулације. У таквим случајевима уписивањем (1), (2) или (*) назначиће се одступања које треба узети у обзир.

Датуми наведени у табели 2 односе се на следеће:

- Датум почетка примене дијагоналне кумулације на основу члана 3. Прилога I ПЕМ Конвенције ако дотични споразуми о слободној трговини упућују на ПЕМ Конвенцију. У том случају се испред датума налази „(C)”;
- Датум почетка примене протокола о правилима о пореклу који претходе ПЕМ Конвенцији и којима се предвиђа дијагонална кумулација у прилогу дотичног споразума о слободној трговини, у осталим случајевима;
- Датум почетка примене дијагоналне кумулације на основу члана 7. Прилога I ПЕМ Конвенције која је измењена Одлуком бр. 1/2023 ПЕМ Заједничког комитета од 7. децембра 2023⁽⁵⁾. У том случају се испред датума налази „(R)”;

Датуми наведени у табели 3 односе се на датум почетка примене протокола о правилима о пореклу којима се предвиђа дијагонална кумулација, приложених споразумима о слободној трговини између ЕУ, Турске и страна учесница у процесу стабилизације и придруживања. Сваки пут када се упућује на ПЕМ Конвенцију у споразуму о слободној трговини између страна из ове табеле, за које је ПЕМ Конвенција ступила на снагу, у табели 2 додат је датум којем претходи „(C)” и/или „(R)”, у зависности од случаја.

Подсећамо и да се материјали пореклом из Турске обухваћени царинском унијом између ЕУ и Турске могу укључити као материјали са пореклом у смислу дијагоналне кумулације између Европске уније и страна учесница у процесу стабилизације и придруживања, с којима је на снази протокол о пореклу.

(2) Правила из 2012. године, правила из Прилога I ПЕМ Конвенције објављене у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 7/2013 и из билатералних протокола о пореклу применљивих између уговорних страна који садрже правила о пореклу и који претходе ПЕМ Конвенцији објављеној у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 7/2013.

(3) Правила из 2023. године, правила из Прилога I ПЕМ Конвенције у верзији како је измењена Одлуком бр. 1/2023 ПЕМ Заједничког комитета и објављена у „Сл. гласнику РС, Међународни уговори”, број 8/2024“.

(4) Алтернативни скуп правила о пореклу који се заснива на правилима из 2023. године, која се примењују на билатералној основи између уговорних страна.

(5) „Сл. гласник РС, Међународни уговори”, број 8/2024.

У наставку су наведене ознаке за уговорне стране из табела.

Европска унија	EU
Државе ЕФТА:	
- Исланд	IS
- Швајцарска (укључујући Лихтенштајн) ⁽⁶⁾	CH (+LI)
- Норвешка	NO
Фарска острва	FO
Стране укључене у Барселонски процес:	
- Алжир	DZ
- Египат	EG
- Израел	IL
- Јордан	JO
- Либан	LB
- Мароко	MA
- Палестина ^(*)	PS
- Сирија	SY
- Тунис	TN
Турска	TR
Стране укључене у процес стабилизације и придруживања ЕУ:	
- Албанија	AL
- Босна и Херцеговина	BA
- Северна Македонија	MK
- Црна Гора	ME
- Србија	RS
- Косово ^{**}	KO
Република Молдавија	MD
Грузија	GE
Украјина	UA

⁽⁶⁾ Швајцарска и Кнежевина Лихтенштајн чине царинску унију

^(*) Овај назив не тумачи се као признање државе Палестине нити се њиме доводе у питање појединачни ставови држава чланица о том питању

^(**) Овај назив не доводи у питање ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и мишљењем Међународног суда правде о проглашењу независности Косова.

Овим обавештењем се замењују расписи Управе царина број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 28.03.2025. године и број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 23.05.2025. године и број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 28.02.2025. године, с обзиром да ово обавештење обједињује све информације које су садржане у наведеним расписима.

Прилог:

- Табела 1, Табела 2, Табела 3, Прилог - Обавештење о електронском издавању уверења о кретању робе EUR.1 и EUR-MED

(Акт Управе царина број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 17.07.2025. године)

Табела 1.

Поједностављени приказ могућности дијагоналне кумулације у пан-евро-медитеранској зони

		EFTA states					Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process									
	EU	CH (+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA		
EU		CR	CR	CR	CR	C	C	C	CR		C	C		CR/T	C (1)	CR	CR	CR	CR	CR	CR	CR	CR	CR	R	
CH (+LI)	CR		CR	CR	C		C	C	C	C	C	C		C	CR	CR	CR		CR	CR	CR		CR	C		
IS	CR	CR		CR	C		C	C	C	C	C	C		C	CR	CR	CR		CR	CR	CR	CR	CR	C		
NO	CR	CR	CR		C		C	C	C	C	C	C		C	CR	CR	CR		CR	CR	CR	CR	CR	C		
FO	CR	C	C	C											CR											
DZ	C																									
EG	C	C	C	C					C		C			C	C											
IL	C	C	C	C					C						C											
JO	CR	C	C	C			C	C			C			C												
LB		C	C	C																						
MA	C	C	C	C			C		C					C	C											
PS	C	C	C	C											C											
SY															C											
TN	CT/R	C	C	C			C		C		C				C											
TR	C(1)	CR	CR	CR	CR		C	C			C	C	C	C		C (*)	C (*)	(*)	C (*)	C (*)	C (*)	C	C (1)			
AL	CR	CR	CR	CR											C (*)		CR	CR	CR	CR	CR	CR				
BA	CR	CR	CR	CR											C (*)	CR		CR	CR	CR	CR	CR				
KO	CR														(*)	CR	CR		CR	CR	CR	CR				
ME	CR	CR	CR	CR											C (*)	CR	CR	CR		CR	CR	CR				
MK	CR	CR	CR	CR											C (*)	CR	CR	CR	CR		CR	CR		R		

		EFTA states				Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process								
RS	CR	CR	CR	CR											C (*)	CR	CR	CR	CR	CR		CR		
MD	CR		CR	CR											C	CR	CR	CR	R	CR	CR			R
GE	CR	CR	CR	CR											C (2)									C
UA	R	C	C	C																R		R	C	

(*) Diagonal cumulation between Türkiye, Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro and Serbia is possible. However, please see Table 3 for the possibility of diagonal cumulation between the European Union, Türkiye, Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro and Serbia.

(1) For goods covered by the EU- Türkiye customs union, the date of application is 27 July 2006.
For agricultural products, the date of application is 1 January 2007 (cumulation is not applicable with MD and GE).
For coal and steel products, the date of application is 1 March 2009 (cumulation is not applicable with MD and GE)

(2) For the products:

- under Chapters 1 to 24 of the Harmonised Commodity Description and Coding System; and
- covered by the Annex 1 to the FTA between the Republic of Türkiye and Georgia cumulation of origin can be applied only when originating in the Republic of Türkiye and Georgia

Табела 2.

Датум примене правила о пореклу која предвиђају дијагонална кумулација у пан-евро-медитеранској зони

FO	NO	IS	CH (+LI)	EU	
(Q) 12.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(Q) 1.2.2016 (R) 1.1.2025		EU
1.1.2006	(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025	(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025		(Q) 1.2.2016 (R) 1.1.2025	CH(+LI)
1.11.2005	(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025		(Q) 1.7.2013 (R) 1.1.2025	(Q) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	IS
1.12.2005		(C) 1.7.2013 (R) 1.1.2025	(Q) 1.7.2013 (R) 1.1.2025	(Q) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	NO
	1.12.2005	1.11.2005	1.1.2006	(Q) 12.5.2015 (R) 1.1.2025	FO
				1.11.2007	DZ
	1.8.2007	1.8.2007	1.8.2007	(Q) 1.2.2016	EG
	1.7.2005	1.7.2005	1.7.2005	1.1.2006	IL
	17.7.2007	17.7.2007	17.7.2007	(Q) 1.9.2021 (R) 16.1.2025 (Q) 2.3.2025	JO
	1.1.2007	1.1.2007	1.1.2007		LB
	1.3.2005	1.3.2005	1.3.2005	1.12.2005	MA
	1.5.2016	1.5.2016	1.5.2016	(Q) 1.3.2016	PS
					SY
	1.8.2005	1.3.2006	1.6.2005	1.8.2006 (Q) 22.1.2025 (R) 1.3.2025	TN
(Q) 1.10.2017 (R) 1.1.2025	(C) 1.12.2019 (R) 1.01.2025	(C) 1.12.2019 (R) 1.1.2025	(Q) 1.12.2019 (R) 1.1.2025	(¹)	TR
	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(Q) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(Q) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	AL
	(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(Q) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(Q) 9.12.2016 (R) 1.1.2025	BA
				(Q) 1.4.2016 (R) 1.1.2025	KO
	(C) 1.11.2012 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(C) 1.10.2012 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(Q) 1.9.2012 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(Q) 1.2.2015 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	ME
	(C) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	(Q) 1.4.2022 (R) 1.1.2025	(Q) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	MK
	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(Q) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(Q) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	RS
	(Q) 1.11.2024 (R) 1.1.2025	(C) 1.9.2024 (R) 1.1.2025		(Q) 1.12.2016 (R) 1.1.2025	MD
	(Q) 1.9.2017 (R) 1.1.2025	(C) 1.9.2017 (R) 1.1.2025	(Q) 1.5.2018 (R) 1.1.2025	(Q) 1.6.2018 (R) 1.1.2025	GE
	1.6.2012	1.6.2012	1.6.2012	(Q) 1.1.2019 (R) 1.1.2025	UA

[illegible]

ME	KO	BA	AL	TR	TN
(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(C) 1.4.2016 (R) 1.1.2025	(C) 9.12.2016 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	(ⁱ)	1.8.2006 (C) 22.1.2025 (T/R) 1.3.2025
(C) 1.9.2012 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025		(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	1.9.2007 (C) 1.12.2019	1.6.2005
(C) 1.10.2012 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025		(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	1.9.2007 (C) 1.12.2019 (R) 1.1.2025	1.3.2006
(C) 1.11.2012 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025		(C) 1.1.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.5.2015 (R) 1.1.2025	1.9.2007 (C) 1.12.2019 (R) 1.1.2025	1.8.2005
				(C) 1.10.2017 (R) 1.1.2025	
				1.3.2007	6.7.2006
				1.3.2006	
					6.7.2006
				1.1.2006	6.7.2006
				(C) 26.3.2021	
				1.1.2007	
				1.7.2005	
					1.7.2005
(C) 1.6.2021	1.9.2019	(C) 1.8.2021	(C) 3.5.2021		
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025		(C) 3.5.2021	
(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025		(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.8.2021	
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025		(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	1.9.2019	
	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.6.2021	
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.8.2018	
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.2.2015 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	C) 1.6.2019	
(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025 (C) 30.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.4.2014 (R) 1.1.2025	(C) 1.10.2017	
				(C) 29.4.2021	

Табела 3.

Датум примене протокола о правилима о пореклу који предвиђају дијагоналну кумулацију између Европске уније, Албаније, Босне и Херцеговине, UNMIK/Косова, Северне Македоније, Црне Горе, Србије и Турске

	EU	AL	BA	KO	MK	ME	RS	TR
EU		1.1.2007	1.7.2008	1.4.2016	1.1.2007	1.1.2008	8.12.2009	(¹)
AL	1.1.2007		22.11.2007	1.4.2014	26.7.2007	26.7.2007	24.10.2007	1.8.2011
BA	1.7.2008	22.11.2007		1.4.2014	22.11.2007	22.11.2007	22.11.2007	14.12.2011
KO	1.4.2016	1.4.2014	1.4.2014		1.4.2014	1.4.2014	1.4.2014	1.9.2019
MK	1.1.2007	26.7.2007	22.11.2007	1.4.2014		26.7.2007	24.10.2007	1.7.2009
ME	1.1.2008	26.7.2007	22.11.2007	1.4.2014	26.7.2007		24.10.2007	1.3.2010
RS	8.12.2009	24.10.2007	22.11.2007	1.4.2014	24.10.2007	24.10.2007		1.9.2010
TR	(¹)	1.8.2011	14.12.2011	1.9.2019	1.7.2009	1.3.2010	1.9.2010	

(¹) For goods covered by the EU- Türkiye customs union, the date of application is 27 July 2006. Not applicable for agricultural products and for coal and steel products.

ПРИЛОГ

Обавештење о електронском издавању уверења о кретању робе EUR.1 и EUR-MED у складу са ставом 1. тачка д) Препоруке број 1/2023 Заједничког комитета ПЕМ Конвенције ⁽¹⁾

Норвешка

Систем: AltInn – владин портал за дигитални дијалог између правних лица, физичких лица и јавних агенција

Датум почетка: 02.04.2020. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе: <https://eur1.toll.no/>

Турска

Систем: MEDOS – „аутоматски систем за уверења о пореклу и уверења о кретању робе“

Датум почетка: 24.04.2018. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе: <https://mdc.gtb.gov.tr> или <https://uygulama.gtb.gov.tr>, <https://istanbul.ebirlik.net/>“ и/или <https://ankara.ebirlik.net/dolasim/app>“.

(доступно скенирањем QR кода на уверењу или уписивањем путање отиснуте на уверењу)

Мароко

Датум почетка: 12.01.2021. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе: <http://www2.douane.gov.ma/certificat/>

Израел

Систем: Global Gate

Датум почетка: 01.04.2024. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе:

<https://shaarolami-query.customs.mof.gov.il/CustomsPilotWeb/CertificateOfOrigin>

(1) OJ L, 2024/243, 15.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/L/2024/243/oj>